

SKRÓT PUBLIKACJI:

Dziecko w sytuacji kryzysowej. Wspierająca rola pracowników oświaty.

SYLWIA KLUCZYŃSKA/
LIDIA ZABŁOCKA-ŻYTKA

Praktyczne wskazówki dla nauczycieli i pedagogów dotyczące wspierania uczniów w sytuacjach trudnych i kryzysowych.

Dziecko w sytuacji kryzysowej...

Sylwia Kluczyńska/Lidia Zabłocka-Żytka

ŹRÓDŁO:

Kluczyńska S., Zabłocka-Żytka L. (2020). Dziecko w sytuacji kryzysowej. Wspierająca rola pracowników oświaty. Warszawa: Ośrodek Rozwoju Edukacji.

W SKRÓCIE:

Publikacja zawiera m.in. opis sposobów i narzędzi służących rozpoznawaniu potrzeb osoby w sytuacji trudnej, kryzysowej, traumatycznej zarówno z perspektywy szkoły, jak i poradni psychologiczno-pedagogicznej, a także praktyczne przykłady pomocy uczniom w różnych sytuacjach kryzysowych.

SŁOWA KLUCZOWE:

sytuacja trudna, sytuacja kryzysowa, zdarzenie traumatyczne, stres, dzieci, młodzież, szkoła, wsparcie szkolne, rozmowa, obserwacja, przewlekła choroba somatyczna, żałoba, choroba psychiczna, imigracja, rozwód rodziców, przemoc w rodzinie, depresja, nauczyciele

DOSTĘP DO PUBLIKACJI

<https://www.ore.edu.pl/2021/03/dziecko-w-sytuacji-kryzysowej-wspierajaca-rola-pracownikow-oswiaty/>

Przewlekła choroba somatyczna ucznia

1. Rozmowa z uczniem na temat kontaktów z klasą
2. Wywiad/rozmowa z klasą na temat tego, jak dzieci w klasie rozumieją nieobecność ucznia
3. Umożliwienie uczniowi realizacji zadań projektowych w mniejszych grupach
4. Aktywizowanie i mobilizowanie klasy do budowania relacji z uczennicą
5. Prezentacja zainteresowań podczas godzin wychowawczych
6. Rozmowa wychowawcy z rodzicami

Jak pomóc dziecku?

Praktyczne przykłady pomocy uczniom w różnych sytuacjach kryzysowych

Żałoba przeżywana przez ucznia

1. Utrzymanie dotychczasowego trybu i rytmu funkcjonowania
2. Podążanie za indywidualnymi potrzebami dziecka i gotowość do kontaktu
3. Szczerość w kontakcie
4. Umożliwienie dziecku radzenia sobie z sytuacją zgodnie z jego możliwościami i umiejętnościami
5. Świadomość opiekuna dotycząca własnych myśli, emocji związanych z tematem śmierci

Kryzys zdrowia psychicznego rodziców ucznia

1. Umożliwienie dziecku rozmowy i uzyskania wsparcia emocjonalnego na terenie szkoły lub poradni psychologiczno-pedagogicznej opiekującej się szkołą
2. Pomoc dziecku w realizacji nauki i obowiązku szkolnego
3. Kontakt z rodzicami/opiekunami prawnymi
4. Rozmowa z nauczycielami o trudnościach ucznia

Jak pomóc dziecku?

Praktyczne przykłady pomocy uczniom w różnych sytuacjach kryzysowych

Imigracja i nauka w obcym kraju

1. Poznanie i zrozumienie panujących zasad
2. Dodatkowe lekcje języka polskiego oraz przedmiotów sprawiających dziecku trudność
3. Włączanie ucznia w życie klasy i szkoły
4. Angażowanie kolegów w pomoc nowemu uczniowi
5. Edukacja uczniów całej szkoły w zakresie różnych kultur
6. Dostępność pomocy specjalistycznej, np. psychologa
7. Otwartość całego grona pedagogicznego i pracowników szkoły na inne kultury
8. Wsparcie rodziców – imigrantów
9. Reagowanie na wszelkie, nawet najmniejsze przejawy dyskryminacji, agresji wobec imigrantów

Depresja dziecięca i kryzys samobójczy

- Wszelkie wypowiedzi ucznia na temat beznadziejności i bezsensowności życia powinny być bardzo poważnie traktowane.
- W trakcie rozmowy w cztery oczy, należy otwarcie zapytać o myśli samobójcze.
- W rozmowie z uczniem można powiedzieć: "Myśli samobójcze są bardzo przytłaczające. Wyobrażam sobie, jak bardzo cierpisz. Zrobię wszystko, abyś poczuł się lepiej. Wspólnie będziemy szukać najlepszej pomocy dla Ciebie".
- Jeśli zdaniem nauczyciela życie i zdrowie ucznia jest zagrożone, należy wezwać pogotowie ratunkowe.
- Jeśli dziecko zgłasza myśli samobójcze, trzeba poinformować o tym rodziców/opiekunów prawnych.

Jak pomóc dziecku?

Praktyczne przykłady pomocy uczniom w różnych sytuacjach kryzysowych

Dziecko w sytuacji rozwodu rodziców

- Zmiany w zachowaniu dziecka to ważne sygnały informujące o tym, że dziecko potrzebuje pomocy.
- Należy zachęcić rodziców do otwartych rozmów z dzieckiem, by miało ono szczegółowe wyobrażenie o swojej przyszłości. Nauczyciel może wskazać rodzicom np. bajki terapeutyczne dotyczące rozstania.
- Jeśli rodzice wyrażą zgodę, nauczyciel może porozmawiać z dzieckiem i wyjaśnić mu, że jego trudności są przejściowe lub opowiedzieć historię dziecka, które napotkało podobne problemy rodzinne i po pewnym czasie poradziło sobie z tą sytuacją.
- W tym czasie warto też zrezygnować z zadawania wypracowań typu "Ja i moja rodzina".
- Niewskazane jest użalanie się nad uczniem czy pobłażanie mu.

Gotowe materiały szkoleniowe dla nauczycieli, które znajdziesz w publikacji "Dziecko w sytuacji kryzysowej. Wspierająca rola pracowników oświaty":

- Scenariusz zajęć „Jak pomagać i wspierać ucznia w sytuacji kryzysowej?”
- Arkusz „Moje doświadczenia w roli dziecka znajdującego się w trudnej sytuacji”
- Ćwiczenie „Co pomaga dziecku w sytuacji kryzysowej?”
- Mini wykład „Etapy pomocy dziecku w kryzysie”
- Plan pomocy dziecku w sytuacji kryzysowej
- Ćwiczenie „Rozmowa z dzieckiem w sytuacji trudnej”
- Jak przeprowadzić rozmowę z dzieckiem w sytuacji kryzysowej?
- Ćwiczenie „Moje mocne strony i obszary do rozwoju”
- Scenariusz zajęć „Nauczyciel w sytuacji konfliktowej – jak sobie radzić i osiągnąć porozumienie”

NARZĘDZIOWNIK